



**PREZES
URZĘDU OCHRONY
KONKURENCJI I KONSUMENTÓW**

Warszawa, 27 września 2023 r.

DIH-3.707.79.2023.AL

DECYZJA DIH-3.96.2023

„informacje prawnie chronione oznaczono [xxx]”

Na podstawie art. 138 § 1 pkt 1 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (Dz.U. z 2023 r. poz. 775, ze zm.), art. 1 ust. 3 oraz art. 5 ust. 2 ustawy z dnia 15 grudnia 2000 r. o Inspekcji Handlowej (Dz.U. z 2020 r. poz. 1706, ze zm.), Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, po przeprowadzeniu postępowania administracyjnego w przedmiocie odwołania wniesionego przez przedsiębiorcę Daniela Żaka prowadzącego działalność gospodarczą pod nazwą POL-BUT Daniel Żak w Wildze od decyzji Mazowieckiego Wojewódzkiego Inspektora Inspekcji Handlowej z dnia 10 lipca 2023 r. nr PO.119.C.70.2023.DL (nr akt sprawy: DS.8361.97.2023), wymierzającej ww. przedsiębiorcy karę pieniężną w wysokości 2 000 zł (słownie: dwa tysiące złotych), na podstawie art. 6 ust. 1 ustawy z dnia 9 maja 2014 r. o informowaniu o cenach towarów i usług (Dz.U. z 2023 r. poz. 168), z tytułu niewykonania obowiązku, o którym mowa w art. 4 ust. 1 ww. ustawy o informowaniu o cenach towarów i usług, **utrzymuje w mocy zaskarżoną decyzję.**

UZASADNIENIE

W dniach 10-17 maja 2023 r. inspektorzy reprezentujący Mazowieckiego Wojewódzkiego Inspektora Inspekcji Handlowej, zwanego dalej „Mazowieckim WIIH” lub „organem pierwszej instancji”, działając na podstawie upoważnienia do przeprowadzenia kontroli z dnia 10 maja 2023 r. nr DS 106/2023, przeprowadzili kontrolę na stoisku z obuwem zlokalizowanym na targowisku miejskim [xxxxxx] w [xxxxxx], należącym do przedsiębiorcy [xxxxxx], zwanego dalej „stroną” lub „przedsiębiorcą”.

Nie zawiadomiono przedsiębiorcy o zamiarze wszczęcia kontroli. Zgodnie z art. 62 ust. 1 pkt 4 ustawy z dnia 6 marca 2018 r. Prawo przedsiębiorców (Dz.U. z 2023 r. poz. 221, ze zm.), zwanej dalej „Prawem przedsiębiorców”, zawiadomienia nie stosuje się wobec działalności gospodarczej przedsiębiorców w zakresie obejmującym sprzedaż dokonywaną poza punktem stałej lokalizacji (sprzedaż obwoźna i obnośna na targowiskach).

W związku z nieobecnością kontrolowanego przedsiębiorcy oraz osoby upoważnionej do jego reprezentowania, kontrolę przeprowadzono w obecności jego pracownika, występującego w charakterze osoby czynnej w lokalu przedsiębiorstwa w rozumieniu art. 97 ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r. - Kodeks cywilny (Dz.U. z 2023 r. poz. 1610, ze zm.), zwanej dalej „Kc”, której przed przystąpieniem do czynności kontrolnych, okazano legitymacje służbowe oraz pouczone o przysługujących jej uprawnieniach.

Do przedsiębiorcy wystosowano pismo z dnia 11 maja 2023 r., informujące o kontroli oraz przekazujące upoważnienie do przeprowadzenia kontroli, wraz z pouczeniem o prawach

i obowiązkach kontrolowanego przedsiębiorcy (jako załącznik do ww. upoważnienia). Pismo to doręczono stronie w dniu 17 maja 2023 r.

W toku kontroli dokonano oceny prawidłowości uwidaczniania cen oferowanych towarów na zgodność z przepisami ustawy z dnia 9 maja 2014 r. o informowaniu o cenach towarów i usług (Dz.U. z 2023 r. poz. 168), zwanej dalej „ustawą o informowaniu o cenach” oraz przepisami rozporządzenia Ministra Rozwoju i Technologii z dnia 19 grudnia 2022 r. w sprawie uwidaczniania cen towarów i usług (Dz.U. z 2022 r. poz. 2776), zwanego dalej „rozporządzeniem w sprawie uwidaczniania cen”.

Sprawdzeniem objęto wszystkie oferowane do sprzedaży 70 rodzajów towarów, tj. obuwie damskie i męskie, z czego zakwestionowano 25 rodzajów towarów, wykazanych w załączniku nr 1 do protokołu kontroli, z uwagi na brak uwidocznienia cen.

Powyższe stanowiło naruszenie przepisów art. 4 ust. 1 ustawy o informowaniu o cenach oraz § 3 rozporządzenia w sprawie uwidaczniania cen. Zakwestionowane towary nie były objęte wymogiem uwidaczniania cen jednostkowych, zgodnie z § 7 pkt 3 tego rozporządzenia.

Pracownika kontrolowanego pouczone o konsekwencjach wynikających z art. 6 ust. 1 ustawy o informowaniu o cenach, z tytułu niewykonania powyższych obowiązków.

Powyższe ustalenia udokumentowano w protokole kontroli z dnia 17 maja 2023 r. (nr akt kontroli: DS.8361.97.2023), doręczonym stronie w dniu 19 maja 2023 r. Do protokołu kontroli strona nie zgłosiła uwag w przewidzianym ustawowo terminie.

W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami, pismem z dnia 13 czerwca 2023 r. nr PO.119.C.70.2023.DL, na podstawie art. 61 § 1 i 4 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (Dz.U. z 2023 r. poz. 775, ze zm.), zwanej dalej „Kpa”, Mazowiecki WIIH zawiadomił stronę o wszczęciu z urzędu postępowania administracyjnego w sprawie wymierzenia kary pieniężnej, na podstawie art. 6 ust. 1 ustawy o informowaniu o cenach, z tytułu niewykonania obowiązku, o którym mowa w art. 4 ust. 1 ustawy o informowaniu o cenach, jak również poinformował ją o przysługującym jej prawie do czynnego udziału w postępowaniu. Ponadto, mając na uwadze treść art. 6 ust. 3 pkt 2, 3 i 4 ustawy o informowaniu o cenach, w tym samym piśmie zobowiązał stronę do przekazania informacji w zakresie: uzyskanych przez nią korzyści majątkowych lub strat w związku z naruszeniem powyższych obowiązków, wielkości jej obrotów i przychodu za rok ubiegły, a także sankcji nałożonych na nią za to samo naruszenie w innych państwach członkowskich UE w sprawach transgranicznych. Pismo to doręczono stronie w dniu 13 czerwca 2023 r.

Strona nie skorzystała z przysługujących jej uprawnień, ani też nie przekazała wymaganych informacji w powyższym zakresie.

Po przeprowadzeniu postępowania administracyjnego, Mazowiecki WIIH w drodze decyzji z dnia 10 lipca 2023 r. nr PO.119.C.70.2023.DL (nr akt sprawy: DS.8361.97.2023), wymierzył stronie karę pieniężną w wysokości 2 000 zł (słownie: dwa tysiące złotych), na mocy art. 6 ust. 1 ustawy o informowaniu o cenach, z tytułu niewykonania obowiązku, o których mowa w art. 4 ust. 1 tej ustawy. Decyzja ta została doręczona stronie w dniu 17 lipca 2023 r.

W dniu 2 sierpnia 2023 r. Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, zwany dalej również „Prezesem UOKiK” lub „organem drugiej instancji”, otrzymał za pośrednictwem Mazowieckiego WIIH, złożone przez stronę odwołanie od ww. decyzji (bez oznaczenia daty, nadane w dniu 24 lipca 2023 r. w polskiej placówce pocztowej operatora publicznego).

Pismem z dnia 9 sierpnia 2023 r. DIH-3.707.79.2023.AŁ, Prezes UOKiK poinformował stronę o przysługującym jej prawie do czynnego udziału w postępowaniu, w tym do zapoznania się

z aktami sprawy, a także wypowiedzenia się co do zebranych dowodów i materiałów oraz zgłoszonych żądań. Zawiadomienie to doręczono stronie w dniu 16 sierpnia 2023 r. Strona nie skorzystała z przysługujących jej uprawnień.

Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów ustalił i stwierdził.

Istotą postępowania odwoławczego jest ponowne rozpoznanie i rozstrzygnięcie tożsamej przedmiotowo i podmiotowo sprawy administracyjnej w granicach wyznaczonych rozstrzygnięciem decyzji organu pierwszej instancji. W toku postępowania organ odwoławczy dokonuje oceny, czy odwołanie strony postępowania jest uzasadnione oraz sprawdza, czy wydana decyzja była prawidłowa.

Zgodnie z art. 5 ust. 2 ustawy o Inspekcji Handlowej, w postępowaniu administracyjnym w sprawach związanych z wykonywaniem zadań i kompetencji Inspekcji Handlowej organem właściwym jest wojewódzki inspektor Inspekcji Handlowej, zwany dalej „wojewódzkim inspektorem IH”. Organem wyższego stopnia jest Prezes UOKiK.

Wobec powyższego, w myśl art. 127 § 2 Kpa w związku z art. 1 ust. 3 ustawy o Inspekcji Handlowej, Prezes UOKiK jest organem właściwym do rozpatrzenia wniesionego odwołania.

W myśl art. 4 ust. 1 ustawy o informowaniu o cenach, w miejscu sprzedaży detalicznej i świadczenia usług uwidacznia się cenę oraz cenę jednostkową towaru (lub usługi) w sposób jednoznaczny, niebudzący wątpliwości oraz umożliwiający porównanie cen. Jak wynika z definicji zawartych w art. 3 ust. 1 pkt 1 i 2 tej ustawy, przez cenę należy rozumieć wartość wyrażoną w jednostkach pieniężnych, którą kupujący jest obowiązany zapłacić przedsiębiorcy za towar lub usługę (inaczej cenę sprzedaży), zaś przez cenę jednostkową towaru (lub usługi) - cenę ustaloną za jednostkę określonego towaru (lub określonej usługi), których ilość lub liczba są wyrażone w jednostkach miar w rozumieniu przepisów o miarach.

Dodatkowo sposób uwidaczniania cen towarów (lub usług) regulują przepisy rozporządzenia w sprawie uwidaczniania cen.

W świetle § 3 ust. 1 rozporządzenia w sprawie uwidaczniania cen, cenę, cenę jednostkową lub informację o obniżonej cenie uwidacznia się na danym towarze, bezpośrednio przy towarze lub w bliskości towaru, którego dotyczy cena, cena jednostkowa lub informacja o obniżonej cenie, w miejscu ogólnodostępnym i dobrze widocznym dla konsumentów. Jak stanowi § 3 ust. 2 tego rozporządzenia, cenę, cenę jednostkową lub informację o obniżonej cenie uwidacznia się w szczególności:

- 1) na wywieszce, która może mieć formę wyświetlacza elektronicznego;
- 2) w cenniku;
- 3) w katalogu;
- 4) na obwolucie;
- 5) w postaci nadruku lub napisu na towarze lub opakowaniu.

Cena jednostkowa, jak wynika z § 4 ust. 1 rozporządzenia w sprawie uwidaczniania cen, dotyczy odpowiednio ceny za:

- 1) litr lub metr sześcienny - dla towaru przeznaczonego do sprzedaży według objętości;
- 2) kilogram lub tonę - dla towaru przeznaczonego do sprzedaży według masy;
- 3) metr - dla towaru przeznaczonego do sprzedaży według długości;
- 4) metr kwadratowy - dla towaru przeznaczonego do sprzedaży według powierzchni;
- 5) sztukę - dla towarów przeznaczonych do sprzedaży na sztuki.

Obowiązek uwidaczniania ceny jednostkowej ma charakter bezwzględnie obowiązujący za wyjątkiem wyłączenia w zakresie produktów wymienionych w § 7 rozporządzenia w sprawie uwidaczniania cen.

Zgodnie z art. 6 ust. 1 ustawy o informowaniu o cenach, jeżeli przedsiębiorca nie wykonuje obowiązków, o których mowa w art. 4 ust. 1-5, wojewódzki inspektor IH nakłada na niego, w drodze decyzji, karę pieniężną do wysokości 20 000 zł. Jednocześnie w myśl art. 6 ust. 3 tej ustawy, przy ustalaniu wysokości kary pieniężnej wojewódzki inspektor IH uwzględnia:

- 1) stopień naruszenia obowiązków, o których mowa w art. 4 ust. 1-5, w tym charakter, wagę, skalę i czas trwania naruszenia tych obowiązków;
- 2) dotychczasową działalność przedsiębiorcy, w tym podjęte przez niego działania w celu złagodzenia lub naprawienia szkody poniesionej przez konsumentów, wcześniejsze naruszenia obowiązków, o których mowa w art. 4 ust. 1-5, przez tego przedsiębiorcę oraz uzyskane przez przedsiębiorcę korzyści majątkowe lub straty w związku z naruszeniem tych obowiązków;
- 3) wielkość obrotów i przychodu przedsiębiorcy;
- 4) sankcje nałożone na przedsiębiorcę za to samo naruszenie w innych państwach członkowskich UE w sprawach transgranicznych, jeżeli informacje o takich sankcjach są dostępne w ramach mechanizmu ustanowionego rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2017/2394 z dnia 12 grudnia 2017 r. w sprawie współpracy między organami krajowymi odpowiedzialnymi za egzekwowanie przepisów prawa w zakresie ochrony konsumentów i uchylającym rozporządzenie (WE) nr 2006/2004 (Dz.Urz. UE L 345 z 27.12.2017, str. 1, ze zm.).

Przepisy ustawy o informowaniu o cenach nie regulują kwestii odstąpienia od nałożenia administracyjnej kary pieniężnej lub udzielenia pouczenia, w związku z czym stosownie do art. 189a § 2 Kpa, zastosowanie mają w tym zakresie przepisy art. 189f Kpa.

Zgodnie z art. 189f § 1 pkt 1 i 2 Kpa, organ administracji publicznej, w drodze decyzji, odstępuje od nałożenia administracyjnej kary pieniężnej i poprzestaje na pouczeniu, jeżeli: waga naruszenia prawa jest znikoma, a strona zaprzestała naruszania prawa lub za to samo zachowanie prawomocną decyzją na stronę została uprzednio nałożona administracyjna kara pieniężna przez inny uprawniony organ administracji publicznej lub została ona prawomocnie ukarana za wykroczenie lub wykroczenie skarbowe, lub prawomocnie skazana za przestępstwo lub przestępstwo skarbowe i uprzednia kara spełnia cele, dla których miałyby być nałożona administracyjna kara pieniężna.

W niniejszej sprawie, na podstawie ustaleń kontroli przeprowadzonej na stoisku z obuwiem należącym do kontrolowanego przedsiębiorcy, inspektorzy reprezentujący Mazowieckiego WIIH stwierdzili, że przy 25 rodzajach towarów spośród 70 objętych kontrolą i oferowanych do sprzedaży, brak było uwidocznionych cen, co stanowiło naruszenie przepisów art. 4 ust. 1 ustawy o informowaniu o cenach oraz § 3 rozporządzenia w sprawie uwidaczniania cen.

Jak wynika z art. 6 ust. 1 ustawy o informowaniu o cenach, karę pieniężną, z tytułu niewykonania obowiązków, o których mowa m.in. w art. 4 ust. 1 tej ustawy, wymierza w drodze decyzji, właściwy ze względu na miejsce kontroli wojewódzki inspektor IH.

W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami, Mazowiecki WIIH w drodze decyzji z dnia z dnia 10 lipca 2023 r. nr PO.119.C.70.2023.DL, nałożył karę pieniężną w wysokości 2 000 zł na ww. przedsiębiorcę, to jest na podmiot, który dopuścił się powyższego naruszenia.

Odwołując się od wydanej decyzji, strona wniosła o nienakładanie na nią kary pieniężnej, z uwagi na złą sytuację finansową i zdrowotną, w jakiej znajduje się ona i jej rodzina.

Odnosząc się do powyższego, należy wskazać, że zaskarżoną decyzję wydano na podstawie art. 6 ust. 1 ustawy o informowaniu o cenach, w sprawie wymierzenia stronie kary pieniężnej w wysokości 2 000 zł, w związku z ustaleniami kontroli, których strona nie kwestionowała, a które w sposób jednoznaczny wskazują na niewykonanie obowiązku wynikającego z art. 4 ust. 1 tej ustawy oraz § 3 rozporządzenia w sprawie uwidaczniania cen. Jak stanowi art. 6 ust. 1 tej ustawy, jeżeli przedsiębiorca nie wykonuje obowiązków, o których mowa m.in. w art. 4 ust. 1, wojewódzki inspektor IH nakłada na niego karę pieniężną określoną w tym przepisie, tj. w wysokości do 20 000 zł. Przepisy te w sposób niewymagających dodatkowych założeń i wykładni nakazują właściwemu organowi IH wymierzyć karę pieniężną podmiotowi, który nie wykonuje obowiązków ustawowych, choćby naruszenie prawa miało charakter jednostkowy i stwierdzone w toku kontroli nieprawidłowości zostały usunięte. Dowiedzenie zatem, że określony podmiot nie wykonał powyższych obowiązków powoduje konieczność nałożenia kary pieniężnej, która jest karą administracyjną (por. wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Warszawie z dnia 29 sierpnia 2019 r., sygn. akt VI SA/Wa 805/19).

Podkreślenia wymaga, że cechą charakterystyczną sankcji administracyjnej jest założenie stosowania jej automatycznie wobec podmiotu ponoszącego odpowiedzialność obiektywną za naruszenie ciążących na nim obowiązków, bez względu na winę i przyczyny powstania naruszenia. Obiektywny charakter odpowiedzialności administracyjnej opiera się na zasadzie ryzyka związanego z prowadzoną działalnością gospodarczą (por. wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego z dnia 8 października 2010 r., sygn. akt II OSK 1079/12). Oznacza to, że wystarczającą przesłanką do przypisania tej odpowiedzialności jest samo stwierdzenie niewykonania przez określony podmiot nałożonych prawem obowiązków.

Strona, jako profesjonalista na rynku, miała obowiązek znać i stosować się do przepisów prawa związanych z prowadzoną przez nią działalnością. Była ona obowiązana uwidocznić w miejscu sprzedaży detalicznej informacje o cenach towarów w sposób jednoznaczny, niebudzący wątpliwości oraz umożliwiający porównanie cen. Nie ulega wątpliwości, że w niniejszej sprawie strona dla 25 na 70 sprawdzonych i oferowanych do sprzedaży towarów nie wykonała powyższych obowiązków, co stanowiło wystarczającą przesłankę do przypisania jej odpowiedzialności z tego tytułu i nałożenia na nią kary pieniężnej na podstawie art. 6 ust. 1 ustawy o informowaniu o cenach.

Stronie wymierzono karę pieniężną w wysokości 2 000 zł, która stanowi 10% górnego wymiaru kary. Prezes UOKiK, analizując prawidłowość uwzględnienia przez organ pierwszej instancji przesłanek określonych w art. 6 ust. 3 ustawy o informowaniu o cenach, mających wpływ na wymiar kary, uznał, że dokonana przez Mazowieckiego WIIH ocena powyższych przesłanek, była prawidłowa i znajdowała uzasadnienie w zebranych materiale dowodowym.

Miarkując stopień naruszenia obowiązków, w tym charakter, wagę, skalę i czas trwania naruszenia tych obowiązków, organ pierwszej instancji zasadnie uwzględnił, że stwierdzone nieprawidłowości, polegające na braku uwidocznienia cen, dotyczyły 25 rodzajów towarów oferowanych do sprzedaży (zakwestionowano uwidocznienia cen około 36% sprawdzonych towarów), co godziło w interesy konsumentów, uniemożliwiając im dokonanie świadomego wyboru przy podejmowaniu decyzji o zakupie towaru. Należy zatem podzielić pogląd organu pierwszej instancji, że mimo iż naruszenie dotyczyło nieprzeważającej ilości towarów sprawdzonych w toku kontroli (sprawdzono 70 rodzajów towarów), to brak uwidocznienia cen uniemożliwiał konsumentom ich bezpośrednie poznanie, co w istotny sposób naruszało ich interesy. Prezes UOKiK wskazuje, że strona miała możliwość takiej organizacji swojej działalności, aby w prosty sposób wykluczyć naruszenie prawa. Tym samym, w ocenie Prezesa UOKiK, organ pierwszej instancji słusznie uznał, że charakter i waga naruszenia obowiązków były istotne i z pewnością nie miały cech znikomości.

W ocenie Prezesa UOKiK, powyższe przemawia za tym, iż organ pierwszej instancji mógł przypisać stronie wyższy niż znikomy stopień naruszenia obowiązków.

Przy ocenie powyższej przestanki, organ pierwszej instancji prawidłowo uwzględnił również skalę naruszenia obowiązków, stwierdzając, iż dotyczy ona 25 na 70 sprawdzonych w toku kontroli towarów. Ponadto, analizując tę przestankę Mazowiecki WIH właściwie przyjął, że czas trwania tego naruszenia przypada na dzień stwierdzenia nieprawidłowości, tj. 10 maja 2023 r., zaś kończy się w momencie ich usunięcia przez stronę, tj. w trakcie kontroli.

Oceniając dotychczasową działalność przedsiębiorcy, w tym podjęte przez niego działania w celu złagodzenia lub naprawienia szkody poniesionej przez konsumentów, wcześniejsze naruszenia obowiązków, o których mowa w art. 4 ust. 1-5 ustawy o informowaniu o cenach, oraz uzyskane korzyści majątkowe lub straty wynikające z naruszenia tych obowiązków, organ pierwszej instancji zasadnie przyjął, że strona prowadzi działalność gospodarczą od 1 czerwca 2017 r. (według wpisu do CEIDG) i do tej pory nie stwierdzono u niej naruszenia przepisów w zakresie obowiązku uwidaczniania cen, co wpłynęło na złagodzenie wymiaru kary pieniężnej. Jednocześnie, z uwagi na charakter naruszenia obowiązków oraz zebrany w aktach sprawy materiał dowodowy, organ pierwszej instancji słusznie przyjął, że strona nie przekazała informacji o uzyskanych korzyściach majątkowych lub stratach wynikających z naruszenia tych obowiązków. Nie pominął przy tym faktu, że strona uzupełniła brakujące ceny jeszcze w trakcie trwania kontroli.

Uwzględniając trzeci czynnik wpływający na wymiar kary, tj. wielkość obrotów i przychodu przedsiębiorcy, organ pierwszej instancji prawidłowo stwierdził, że strona nie przekazała informacji o wielkość jej obrotów i przychodu za rok 2022 (jako ostatni rok rozliczeniowy poprzedzający rok nałożenia kary pieniężnej).

Rozpatrując czwartą z przestanek wymiaru kary, tj. sankcje nałożone na przedsiębiorcę za to samo naruszenie w innych państwach członkowskich UE w sprawach transgranicznych, Mazowiecki WIH zasadnie stwierdził, że strona nie przekazała informacji na ten temat.

Zdaniem Prezesa UOKiK, opisane powyżej przestanki, jakimi należało kierować się przy ustalaniu wysokości kary pieniężnej, o której mowa w art. 6 ust. 1 ustawy o informowaniu o cenach, stanowiły podstawę do wymierzenia stronie kary pieniężnej w wysokości 2 000 zł, jaka została ustalona przez organ pierwszej instancji. Kara ta jest adekwatna do wagi naruszenia prawa i odpowiada celom, dla których jest stosowana. Stanowi ona 10% możliwej do wymierzenia kary. Wymiar kary uwzględnia przede wszystkim fakt naruszenia praw i interesów konsumentów, którzy zostali pozbawieni informacji o cenach dla 25 spośród 70 rodzajów towarów oferowanych do sprzedaży (około 36% skontrolowanych towarów).

Podkreślić należy, że kara pieniężna określona w art. 6 ust. 1 ustawy o informowaniu o cenach stanowi sankcję administracyjną, zaś jej celem jest ochrona konsumenta oraz prawidłowa konkurencja między przedsiębiorcami. Informacje o cenach służą właściwemu poinformowaniu nabywcy o tym za jaki towar i w jakiej ilości ma zapłacić daną należność, a także stwarzają identyczne warunki dla podmiotów prowadzących działalność gospodarczą w zakresie sprzedaży detalicznej towarów. Cena jest jednym z podstawowych wyróżników towarów, poza marką oraz indywidualnymi preferencjami konsumentów, mającym wpływ na decyzje o zakupie towaru. Dlatego rzetelna informacja o tym oraz możliwość porównania cen wielu produktów ma istotne znaczenie z punktu widzenia interesów konsumenta.

Jednocześnie Prezes UOKiK wskazuje, że kara pieniężna powinna odpowiadać wymaganiom określonym w art. 8 dyrektywy 98/6/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 16 lutego 1998 r. w sprawie ochrony konsumenta przez podawanie cen produktów oferowanych

konsumentom, tj. musi być ona skuteczna, proporcjonalna i odstrasżająca (por. wyroki Naczelnego Sądu Administracyjnego z dnia 23 maja 2012 r., sygn. akt II GSK 684/11 oraz z dnia 19 grudnia 2012 r., sygn. akt II GSK 1823/11). Skuteczność kary przejawia się w możliwości jej nałożenia i wyegzekwowania. Żeby kara była odstrasżająca, jej wysokość powinna być dotkliwa dla przedsiębiorcy. Kara nałożona na podmiot musi także spełniać funkcję prewencyjną oraz dyscyplinująco-represyjną, tj. być ostrzeżeniem mającym na celu niedopuszczenie do powstania nieprawidłowości w przyszłości. Wymierzona kara powinna być przy tym proporcjonalna, czyli właściwa do osiągnięcia zakładanego celu, jakim jest zapewnienie, aby w obrocie dostępne były wyłącznie towary z odpowiednimi informacjami o cenach, jak również powinna być ona możliwie najmniej uciążliwa. Wszystkie te cele winny być łącznie uwzględniane, co też miało miejsce w niniejszej sprawie.

W opinii Prezesa UOKiK, wymierzona stronie kara pieniężna w wysokości 2 000 zł jest kwotą optymalną i wystarczającą do spełnienia jej celów.

Po przeanalizowaniu niniejszej sprawy, podobnie jak organ pierwszej instancji, Prezes UOKiK nie znalazł podstaw do zastosowania art. 189f § 1 pkt 1 Kpa, tj. odstąpienia od wymierzenia kary pieniężnej i poprzestania na pouczeniu. Przepis ten przewiduje dwa warunki, które muszą zostać spełnione łącznie, aby organ administracji publicznej mógł odstąpić od nałożenia kary pieniężnej. Po pierwsze waga naruszenia musi być znikoma, przez co należy rozumieć, że istotność, znaczenie oraz rozmiar naruszonego obowiązku są niewielkie. Drugim warunkiem uzasadniającym odstąpienie od nałożenia kary pieniężnej jest zaprzestanie naruszania prawa przez stronę. Faktem jest, że w niniejszej sprawie strona w jej efekcie i jeszcze w trakcie trwania kontroli uzupełniła brakujące ceny. Jednakże co istotne, w trakcie kontroli ustalono, iż konsumenci byli pozbawieni jakiegokolwiek informacji o cenach w przypadku około 36% sprawdzonych towarów.

Warto przy tym podkreślić, że ustawa o informowaniu o cenach implementuje przepisy dyrektywy 98/6/WE. Dyrektywa ta w motywie (6) preambuły wskazuje, iż obowiązek podawania ceny sprzedaży oraz ceny jednostkowej przyczynia się znacząco do lepszego przekazywania informacji konsumentom, jako że najłatwiejszym i zarazem najlepszym sposobem jest umożliwienie konsumentom dokonania oceny i porównania cen produktów w sposób optymalny i tym samym dokonania świadomego wyboru na podstawie prostych porównań. Jednocześnie, celem samej dyrektywy, zgodnie z brzmieniem jej art. 1, jest ustalenie podawania ceny sprzedaży oraz ceny za jednostki miary produktów oferowanych konsumentom przez przedsiębiorców w celu lepszego przekazywania informacji konsumentom oraz ułatwienia porównywania cen. Brak uwidocznienia wymaganych cen narusza zasady określone w motywie (1) dyrektywy 98/6/WE, tzn. ma negatywny wpływ na prawidłowe funkcjonowanie rynku oraz skutkuje podawaniem nieprawidłowych informacji konsumentom, co nie poprawia poziomu ochrony konsumentów, a także ma negatywny wpływ na tworzenie zdrowej konkurencji między przedsiębiorstwami i produktami. Jak wynika z motywu (2) dyrektywy 98/6/WE, stwierdzone naruszenie prawa obniża poziom ochrony konsumentów, który powinien być wysoki i temu celowi służyć ma przeprowadzona kontrola przedsiębiorcy. Na gruncie niniejszej sprawy należy wskazać, że waga naruszenia prawa nie może zostać uznana za znikomą, ponieważ strona nie realizuje celów, które precyzyjnie zostały określone w dyrektywie 98/6/WE.

Nawet gdyby uznać za spełnioną przesłankę dotyczącą zaprzestania naruszania prawa, to należy wskazać, że obie przesłanki muszą jednak być spełnione łącznie, co nie miało miejsca w niniejszej sprawie. Sam fakt usunięcia przez stronę naruszenia prawa przemawia na jej korzyść i stanowi okoliczność łagodzącą, jednakże nie może skutkować odstąpieniem przez organ administracji publicznej od wymierzenia kary pieniężnej z art. 189f § 1 pkt 1 Kpa.

Ponadto nie została spełniona przesłanka z art. 189f § 1 pkt 2 Kpa, gdyż jak słusznie uznał organ pierwszej instancji, na stronę za to samo zachowanie prawomocną decyzją nie została uprzednio nałożona kara pieniężna przez inny uprawniony organ administracji publicznej, jak również strona nie została prawomocnie ukarana za wykroczenie lub wykroczenie skarbowe, lub prawomocnie skazana za przestępstwo lub przestępstwo skarbowe. Podkreślić należy, że nieprawidłowości w zakresie uwidaczniania cen stanowią czyn o charakterze deliktu administracyjnego, który zagrożony jest karą pieniężną określoną w art. 6 ustawy o informowaniu o cenach. Postępowania w tym zakresie mogą być prowadzone wyłącznie przez organy IH, zaś z uwagi na właściwość terytorialną, w stosunku do strony mogły być one prowadzone przez Mazowieckiego WIIH. Inny organ nie mógł na terenie podlegającym kognicji Mazowieckiego WIIH nałożyć kary pieniężnej za to samo naruszenie, co oznacza, że przepisy art. 189f § 1 pkt 2 Kpa nie mają zastosowania w niniejszej sprawie.

Nie jest również możliwe zastosowanie odstąpienia od wymierzenia kary pieniężnej na podstawie art. 189f § 2 Kpa, który stanowi, że w przypadkach innych niż wymienione w § 1, jeżeli pozwoli to na spełnienie celów, dla których miałyby być nałożona administracyjna kara pieniężna, organ administracji publicznej, w drodze postanowienia, może wyznaczyć stronie termin do przedstawienia dowodów potwierdzających: usunięcie naruszenia prawa lub powiadomienie właściwych podmiotów o stwierdzonym naruszeniu prawa, określając termin i sposób powiadomienia. Zgodnie z art. 189f § 3 Kpa, organ administracji publicznej w przypadkach, o których mowa w § 2, odstępuje od nałożenia administracyjnej kary pieniężnej i poprzestaje na pouczeniu, jeżeli strona przedstawiła dowody, potwierdzające wykonanie postanowienia. Prezes UOKiK wskazuje, że w związku z faktem usunięcia przez stronę stwierdzonych nieprawidłowości jeszcze w trakcie trwania kontroli, organ pierwszej instancji nie musiał wyznaczać jej terminu do przedstawienia dowodów potwierdzających ten fakt. Jednocześnie rodzaj naruszenia nie wiązał się z koniecznością powiadomienia o nim właściwych podmiotów. W ocenie Prezesa UOKiK, samo usunięcie naruszenia prawa nie jest wystarczające i nie pozwoli na spełnienie celów administracyjnej kary pieniężnej nakładanej na podstawie ustawy o informowaniu o cenach, która pełni nie tylko funkcję dyscyplinująco-represyjną, ale także i prewencyjną, mającą zapewnić wysoki poziom ochrony interesów konsumentów i nie dopuścić do powstania podobnych naruszeń w przyszłości.

Prezes UOKiK wskazuje, że w okolicznościach niniejszej sprawy wymierzenie stronie kary pieniężnej może wpłynąć na wykształcenie się przekonania wśród wszystkich uczestników obrotu gospodarczego, w tym także u strony, że każde naruszenie prawa administracyjnego spotka się z odpowiedzialnością organu IH i pociągnie za sobą negatywne konsekwencje. Może to w przyszłości zapewnić, że do naruszeń prawa nie dojdzie albo będzie ich mniej. Natomiast poprzestanie na pouczeniu bez zastosowania sankcji administracyjnej adekwatnej do wagi naruszenia, która w tym przypadku była wyższa niż znikoma, takiej gwarancji nie daje, a wręcz może przyczynić się do obniżenia motywacji do realizacji ustawowych obowiązków.

Podsumowując powyższe, należy stwierdzić, że w przedstawionym stanie faktycznym, wymierzenie stronie kary pieniężnej, o której mowa w art. 6 ust. 1 ustawy o informowaniu o cenach, jak również ustalenie jej wysokości, było prawidłowe i zgodne z prawem.

Wobec powyższego, zawarty w odwołaniu wniosek strony o odstąpienie od nakładania na nią kary pieniężnej, należy uznać za niezasadny, zarówno w świetle ustaleń opisanej kontroli, jak i obowiązujących przepisów prawa w zakresie wymierzania kary pieniężnej na gruncie ustawy o informowaniu o cenach. Stąd też, postępowanie organu pierwszej instancji w tym zakresie należy uznać za prawidłowe, a zaskarżoną decyzję utrzymać w mocy.

Ponadto uwzględniając, że w odwołaniu strona zwróciła uwagę na okoliczności związane ze złą sytuacją finansową i zdrowotną, w jakiej znajduje się ona i jej rodzina, Prezes UOKiK informuje, że kwestia sytuacji finansowej czy materialnej strony może zostać wzięta pod uwagę dopiero po uprawomocnieniu się niniejszej decyzji, przy ewentualnym zastosowaniu ulg w spłacie należności publicznoprawnej, jaką jest nałożona kara pieniężna. Wskazane przez stronę okoliczności nie stanowią ani przesłanki do ustalenia wysokości nakładanej kary pieniężnej, ani przesłanki do zastosowania instytucji odstąpienia od jej wymierzenia. Prezes UOKiK nie ma zatem podstaw do obniżenia czy odstąpienia od wymierzenia kary pieniężnej, kierując się trudną sytuacją ekonomiczną strony, jeżeli stan faktyczny sprawy wprost uzasadnia nałożenie kary pieniężnej w określonym przez Mazowieckiego WIIH wymiarze.

W kontekście powyższego należy wskazać, że zgodnie z art. 8 ust. 1 ustawy o informowaniu o cenach, do kar pieniężnych, w zakresie nieuregulowanym w ustawie, stosuje się odpowiednio przepisy działu III ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. - Ordynacja podatkowa (Dz.U. z 2022 r. poz. 2651 ze zm.). W myśl art. 67a § 1 tej ustawy, organ administracji publicznej, który nałożył karę pieniężną - to jest Mazowiecki WIIH - na wniosek strony, w przypadkach uzasadnionych ważnym interesem strony lub interesem publicznym, może:

- 1) odroczyć termin płatności kary pieniężnej lub rozłożyć jej zapłatę na raty,
- 2) odroczyć lub rozłożyć na raty zapłatę zaległości wraz z odsetkami za zwłokę lub odsetki określone w decyzji,
- 3) umorzyć w całości lub w części zaległości, odsetki za zwłokę lub opłatę prolongacyjną.

Należy zaznaczyć, że kary pieniężne stają się zaległością w sytuacji, gdy nie zostaną uiszczone w terminie 7 dni od dnia otrzymania niniejszej decyzji.

Prezes UOKiK, zgodnie z art. 5 ust. 2 ustawy o Inspekcji Handlowej, jest organem wyższego stopnia w stosunku do wojewódzkich inspektorów IH. Zatem, w myśl art. 127 § 2 Kpa w związku z art. 1 ust. 3 ustawy o Inspekcji Handlowej, Prezes UOKiK jest organem właściwym do rozpatrzenia wniesionego odwołania.

Zgodnie z art. 7 ust. 1 i 3 ustawy o informowaniu o cenach, karę pieniężną, o której mowa w sentencji decyzji, stanowiącą dochód budżetu państwa, należy wpłacić na rachunek bankowy Wojewódzkiego Inspektoratu Inspekcji Handlowej w Warszawie w terminie 7 dni od dnia, w którym decyzja ta stanie się ostateczna, tj. od dnia otrzymania tej decyzji.

Zgodnie z art. 138 § 1 pkt 1 Kpa, organ odwoławczy wydaje decyzję, w której utrzymuje w mocy zaskarżoną decyzję.

Biorąc powyższe pod uwagę, Prezes UOKiK orzekł, jak w sentencji.

Niniejsza decyzja jest ostateczna w trybie postępowania administracyjnego.

Pouczenie:

1. Decyzja jest ostateczna w toku instancji. W terminie 30 dni od jej doręczenia stronie przysługuje skarga do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Warszawie. Skargę należy wnieść za pośrednictwem Prezesa UOKiK, Pl. Powstańców Warszawy 1, 00-950 Warszawa.
2. Od skarg wszczynających postępowanie przed sądem administracyjnym od strony skarżącej pobierana jest opłata, tzw. wpis stosunkowy, zależny od wysokości należności pieniężnej objętej zaskarżonym aktem i wynosi:
 - 1) do 10 000 zł - 4% wartości przedmiotu zaskarżenia, nie mniej jednak niż 100 zł;
 - 2) ponad 10 000 zł do 50 000 zł - 3% wartości przedmiotu zaskarżenia, nie mniej jednak niż 400 zł;
 - 3) ponad 50 000 zł do 100 000 zł - 2% wartości przedmiotu zaskarżenia, nie mniej jednak niż 1 500 zł;
 - 4) ponad 100 000 zł - 1% wartości przedmiotu zaskarżenia, nie mniej jednak niż 2 000 zł i nie więcej niż 100 000 zł.

3. W przypadku wniesienia od niniejszej decyzji Prezesa UOKiK skargi do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Warszawie, strona ma możliwość ubiegania się o przyznanie prawa pomocy. Prawo pomocy może być przyznane stronie na wniosek złożony przed wszczęciem postępowania lub w toku postępowania sądowoadministracyjnego. Wniosek ten jest wolny od opłat sądowych. Wniosek o przyznanie prawa pomocy należy złożyć do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Warszawie.
4. Do należności pieniężnych w postaci kar pieniężnych nie uiszczonych w terminie stosuje się przepisy działu III ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. - Ordynacja podatkowa (Dz.U. z 2022 r. poz. 2651, ze zm.).

Podstawa prawna pouczenia:

Art. 52 § 1, art. 53 § 1, art. 54 § 1, art. 230, art. 243 § 1, art. 244 § 1 ustawy z dnia 30 sierpnia 2002 r. Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi (Dz.U. z 2023 r. poz. 259, ze zm.); § 1 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 16 grudnia 2003 r. w sprawie wysokości oraz szczegółowych zasad pobierania wpisu w postępowaniu przed sądami administracyjnymi (Dz.U. z 2021 r. poz. 535); art. 8 ust. 1 ustawy z dnia 9 maja 2014 r. o informowaniu o cenach towarów i usług (Dz.U. z 2023 r. poz. 168).

z up. Prezesa
Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów
Anna Janiszewska
Zastępca Dyrektora
Departamentu Inspekcji Handlowej
/podpisano elektronicznie/

Otrzymują:

1. [xxxxxx]
2. Mazowiecki Wojewódzki Inspektor Inspekcji Handlowej
3. a/a